

Raadsvoorstel

Onderwerp: Jaarrekening 2022 en begroting 2024 gemeenschappelijke regeling Centraal Nautisch Beheer

Datum collegevergadering	9 mei 2023	Ambtenaar	D. Kostandy
Zaaknummer	40487-2023	Telefoon	0255 567311
Portefeuillehouder(s)	J. Verwoort	E-mailadres	dkostandy@velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

1. kennis te nemen van de jaarstukken 2022 van de Gemeenschappelijke Regeling CNB;
2. in te stemmen met de begroting 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling CNB;
3. en dit als zienswijze in te dienen bij het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling CNB.

Samenvatting

Sinds 1994 werken de zeehavengemeenten Amsterdam, Zaanstad, Beverwijk en Velsen samen in het Centraal Nautisch Beheer (CNB) Noordzeekanaalgebied. Dit samenwerkingsverband is opgericht om een veilige, vlotte en duurzame afwikkeling van het scheepvaartverkeer te bevorderen in het Noordzeekanaalgebied. Het CNB is een gemeenschappelijke regeling (GR). Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling CNB stelt de gemeenteraad van Velsen in de gelegenheid een zienswijze in te dienen over de begroting van 2024. Daarnaast legt het bestuur de jaarrekening 2022 ter kennisname aan de raad voor. Het college ziet geen aanleiding om opmerkingen bij de begroting te plaatsen en stelt de raad met de begroting in te stemmen.

Inleiding

Het CNB is een gemeenschappelijke regeling waarin de zeehavengemeenten Velsen, Amsterdam, Zaanstad en Beverwijk deelnemen. Dit samenwerkingsverband is opgericht om een veilige, vlotte en duurzame afwikkeling van het scheepvaartverkeer te bevorderen in het Noordzeekanaalgebied. Het beheergebied van het CNB loopt vanaf 12 mijl voor de koppen van de havenhoofden in IJmuiden tot aan de Oranjesluizen in Amsterdam.

De uitvoering van de taken van het CNB vallen organisatorisch binnen de organisatie van Haven Amsterdam in een aparte divisie havenmeester (DHM). Het Bestuur van het CNB NZKG bestaat uit

GEMEENTE VELSEN

de havenwethouders van de vier CNB gemeenten. De voorzitter is de wethouder Haven van de Gemeente Amsterdam. De directeur CNB is gemandateerd voor de uitvoering van en het toezicht op de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019 en het Havenreglement Noordzeekanaalgebied. Tevens voert het CNB een aantal taken uit voor de Wet voorkoming verontreiniging door schepen (Havenafvalstoffenplan).

Naast de nautische taken voert het CNB sinds 2003 taken uit die voortkomen uit de Havenbeveiligingswet. Deze taken zijn onder andere toetsing en toezicht op havenbeveiligingsplannen. De directeur van het CNB is door de genoemde gemeenten benoemd als Port Security Officer: en is daarmee hét contactpunt voor kwesties die verband houden met havenveiligheid.

De vaststelling van de jaarrekening 2022 en de begroting 2024 door het Algemeen Bestuur van het CNB staat (onder voorbehoud) geagendeerd voor de bestuursvergadering d.d. 6 juli 2023. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen krijgt de gemeenteraad de gelegenheid kennis te nemen van de jaarrekening en een zienswijze te uiten over de begroting en de begrotingswijziging van de gemeenschappelijke regeling.

Beoogd doel en effect van het besluit

De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld invloed uit te oefenen op het beleid van de gemeenschappelijke regeling.

Argumenten

Jaarrekening 2022

Op basis van de GR van het CNB NZKG stelt het CNB Bestuur jaarlijks een jaarrekening op over de baten en lasten van het afgelopen jaar. Deze jaarrekening moet voldoen aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en bevat daarom een balans en een overzicht van baten en lasten met een toelichting. Omdat Port of Amsterdam (PoA) het exploitatiesaldo van het CNB NZKG bijna volledig draagt, zijn er per balansdatum geen activa en passiva. In deze jaarrekening is daarom alleen een overzicht van baten en lasten opgenomen en geen balans.

Financiële aspecten

- Accountantsverklaring

De jaarrekening van PoA is voorzien van een accountantsverklaring en wordt binnenkort gepubliceerd op de website van CNB. Dit gebeurt na definitieve vaststelling van de jaarrekening door de aandeelhouder.

De CNB jaarrekening is een afgeleide van de PoA jaarrekening en wordt niet apart voorzien van een accountsverklaring.

- Het resultaat

Het CNB Noordzeekanaalgebied heeft de uitvoering van haar publieke taken gemandateerd aan de Directeur CNB Noordzeekanaalgebied. De met de publieke taakuitoefening gemoeide kosten worden gedekt door Port of Amsterdam. Het saldo van baten en lasten van het CNB Noordzeekanaalgebied is derhalve per definitie € 0.

- Algemene reserve/weerstandsvermogen

GEMEENTE VELSEN

Het CNB Noordzeekanaalgebied heeft geen eigen weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen van het CNB Noordzeekanaalgebied is grotendeels afhankelijk van de situatie waarin Port of Amsterdam N.V. zich bevindt.

Jaarverslag 2022

Opening Zeesluis IJmuiden

Begin 2022 heeft werd Zeesluis IJmuiden, de grootste zeesluis ter wereld, officieel in gebruik genomen. Na een uitgebreide testfase met nautisch dienstverleners en Rijkswaterstaat is de Zeesluis nautisch veilig verklaard en in gebruik genomen. De selectieve onttrekking is een belangrijk onderdeel van het project Zeesluis IJmuiden. Via de zeesluis stroomt bij het schutten meer zoutwater het Noordzeekanaal in dan bij het schutten door de Noordersluis het geval is. De selectieve onttrekking is een oplossing voor het selectief afvoeren van dit zoutwater om verzilting tegen te gaan. Tot deze maatregel is gerealiseerd (verwacht Q4 2024) wordt de Zeesluis doelmatig gebruikt voor scheepvaart die door getijde niet kan wachten op passage of i.v.m. de grootte van het schip door de Zeesluis moet.

Verzilting Noordzeekanaal

2022 was een extreem warm, zonnig en droog jaar. Deze droogte heerste in heel Europa, waardoor er te weinig aanvoer van water via de rivieren plaatsvond. Hierdoor werd de tegendruk tegen het zoute water dat via het schutproces bij de zeesluizen bij IJmuiden binnenkomt, steeds verder beperkt.

Oorlog in Oekraïne

In 2022 veranderde de geopolitieke situatie in Europa en de wereld door de oorlog in Oekraïne. Door de oorlog en daaropvolgende maatregelen tegen Rusland stegen energieprijzen en inflatie sterk. De gevolgen waren wereldwijd merkbaar voor havens en scheepvaart. Op de operatie en uitvoering van de taken van het Centraal Nautisch Beheer waren de invloeden beperkt – deze zat met name in het handhaven en op schepen en goederen uit Rusland die onder de sanctiepakketten vallen.

Visie Havenmeester 2030

DHM werkt vanuit de Visie Havenmeester 2030 waarin ambities zijn vastgesteld voor een veilig, vlot, duurzaam en digitaal scheepvaartproces. Deze ambities zijn vertaald in vier programma's met concrete acties voor de middellange termijn. Per programma geven we voorbeelden van de acties in 2022.

- Bereikbare Haven: ambitie is het borgen van de bereikbaarheid van de havens in het NZKG en het achterland, o.a. opening Zeesluis IJmuiden, op orde houden vaarwegprofiel ook voor de grotere schepen,
- Veilige Haven: ambitie is om data gedreven en risico gestuurd te werken aan een veilige haven en hiervoor een professionele incidentorganisatie gereed te hebben. DHM werkt sinds begin 2021 met de Nautische Veiligheidssystematiek (NVS). In 2022 is deze de methodiek verder doorontwikkeld, is een Nautische veiligheidsindex toegevoegd en zijn diverse maatregelen uitgevoerd om de nautische veiligheid verder te verbeteren. Eind 2022 heeft een inspectie van de Inspectie Leefomgeving & Transport plaatsgevonden op de uitvoering van de processen in het kader van de Port Security processen. Uit deze intensieve inspectie zijn een aantal verbetermogelijkheden gekomen, maar over het algemeen gezien was de inspectie positief over hoe de havenbeveiligingswet in het Noordzeekanaalgebied wordt uitgevoerd. Op het gebied van cyber security is een cyber risico analyse van het scheepvaartproces in het Noordzeekanaalgebied uitgevoerd.

- Schone Scheepvaart: ambitie is een emissie-neutrale scheepvaart in de haven in 2050. Op het gebied van duurzame brandstoffen stimuleert DHM het gebruik van duurzame scheepsbrandstoffen in de haven, zoals waterstof en methanol. In Velsen vindt de eerste waterstof bunkeroperatie plaats. Verder wordt er o.a. ingezet op walstroom.
- Data-gedreven Havenmeester: op basis van data het scheepvaartproces te optimaliseren, o.a. de beveiligingsmelding voor zeeschepen wordt in eerste instantie geautomatiseerd beoordeeld en van beslisadvies voorzien en voor de meldingen van aankomende schepen is de terugkoppeling van deze melding volledig geautomatiseerd.

Havenafvalstoffenplan

DHM voert het Havenafvalstoffenplan (HAP) uit namens de vier CNB-gemeenten in het Noordzeekanaalgebied. De baten van het HAP bestaan uit de milieuheffingen die worden geïnd van bezoekende zeeschepen. De lasten bestaan uit de vergoeding die wordt uitbetaald aan de inzamelaars in het Noordzeekanaalgebied. De exploitatie van het HAP dient op de lange termijn saldoneutraal te zijn. In 2022 is in samenwerking met het Ministerie van I&W en de andere Nederlandse zeehavens de nieuwe Europese richtlijn voor het HAP ingevoerd. Deze richtlijn heeft als doel om de afgifte van huisvuil en klein gevaarlijk afval zoveel mogelijk te stimuleren. De Nederlandse zeehavens hebben hiervoor in 2022 een uniform HAP en financieringsmodel uitgewerkt. Insteek hierbij is dat de grootste vervuilers betalen en dat milieuvriendelijke schepen worden gecompenseerd.

De jaarstukken geven geen aanleiding tot het maken van opmerkingen. De stukken kunnen ter kennisgeving worden aangenomen.

Begroting 2024

Financiële aspecten

- Het resultaat 2024

Het CNB Noordzeekanaalgebied heeft de uitvoering van haar publieke taken gemandateerd aan de Directeur CNB Noordzeekanaalgebied. De met de publieke taakuitoefening gemoeide kosten worden gedekt door Port of Amsterdam. Het saldo van baten en lasten van het CNB Noordzeekanaalgebied is derhalve per definitie € 0.

- Algemene reserve/weerstandsvermogen

Het CNB Noordzeekanaalgebied heeft geen eigen weerstandsvermogen. De publieke taakuitoefening is door het CNB Noordzeekanaalgebied gemandateerd aan DHM van PoA. De governanceregels waaraan PoA moet voldoen, onder andere ten aanzien van solvabiliteit en liquiditeit, waarborgen dat onverwachte financiële tegenvallers de publieke taakuitoefening niet in gevaar brengen.

-

- Bijdrage gemeenten

DHM ontvangt een vergoeding van de gemeenten Zaanstad, Beverwijk en Velsen voor de uitvoering van operationele taken in deze gemeenten. Het betreft taken die voortvloeien uit de Regionale Havenverordening en de Havenbeveiligingswet. Voor Zaanstad is dit jaarlijks € 11.000,-, voor Beverwijk € 6.000,- en voor Velsen € 36.000,-. De met de publieke taakuitoefening gemoeide kosten worden gedekt door Port of Amsterdam.

(Beleids)inhoudelijk aspecten

DHM werkt vanuit de Visie Havenmeester 2030. Om tijdig in te spelen op toekomstige ontwikkelingen, zijn in deze visie ambities vastgesteld voor een veilig, vlot, duurzaam en digitaal scheepvaartproces. DHM heeft deze ambities

vervolgens vertaald in vier programma's met concrete acties voor de middellange termijn:

- Bereikbare Haven: De komende jaren zal DHM samen met PoA, Rijkswaterstaat en het Ministerie van I&W inzetten op het op orde houden van de toegang tot het Noordzeekanaalgebied, de vaarweg en de havenbekkens. Speerpunten zijn de verziltingsopgave, het groot onderhoud van het Noordzeekanaal, de tunneldekking van de beide Velsertunnels en het verwijderen van de restanten van de Velserspoortunnel.
- Veilige Haven: DHM werkt met de Nautische veiligheidssystematiek, een data- en risicogestuurde werkwijze volgens een plan-docheck- act cyclus. Door steeds betere registratie en kennis van risicofactoren in het Noordzeekanaalgebied is DHM steeds beter in staat om verbetermaatregelen te formuleren. DHM optimaliseert in het komend jaar - onder andere- het toezicht- en handhavingproces en de aanpak voor ondermijnende drugscriminaliteit.
- Schone Scheepvaart: het faciliteren en stimuleren van duurzame- scheepsbrandstoffen, het stimuleren van technologieën, zoals walstroom, die bijdragen aan verduurzaming van de haven, het optimaliseren van scheepsbezoeken door toelatingsbeleid en het verbeteren van processen en de (digitale) infrastructuur.
- Data-gedreven Havenmeester: DHM zet in op de doorontwikkeling van het Haven Management Informatie Systeem (HaMIS) en de automatische beoordeling van scheepvaartmeldingen, zodat er steeds efficiënter en meer risico-gestuurd wordt gewerkt. Voor de ontwikkeling van schepen die steeds 'slimmer' worden, wordt in 2023 een onderzoeksplan opgesteld dat dit jaar wordt uitgevoerd

Havenafvalstoffenplan

De impact van de nieuwe richtlijn is naar verwachting een verdubbeling van kosten en opbrengsten ten opzichte van de huidige richtlijn. Pas tijdens uitvoering hiervan zullen de exacte financiële gevolgen pas nauwkeurig inzichtelijk zijn. Het eindresultaat zal conform de richtlijn budgetneutraal worden.

Zienswijze

De begroting geeft geen aanleiding tot het maken van opmerkingen. Er kan worden ingestemd met de begroting 2024. Dit wordt als zienswijze voorgesteld aan de raad.

Alternatieven

n.v.t.

Risico's

In de Gemeentewet en de Wet gemeenschappelijke regelingen is voorgeschreven dat de jaarstukken uiterlijk 15 juli moeten zijn geleverd aan de Gedeputeerde Staten. Voor de begroting geldt een termijn tot 1 augustus. Het niet voldoen hieraan heeft tot gevolg dat automatisch, na een periode van één maand waarin de mogelijkheid wordt geboden alsnog de informatie aan te leveren, voor de deelnemende gemeenten de sanctie in werking treedt van opschorting van de algemene uitkering (artikel 186 Gemeentewet).

Programma

Programma 1 Ondernemend en duurzaam Velsen

Kader

- Wet gemeenschappelijke regelingen
- Gemeenschappelijke Regeling CNB

Participatie en inspraak

Financiële consequenties

Jaarrekening 2022

De jaarrekening 2021 van het CNB heeft geen effect op de gemeentebegroting.

Begroting 2024

De bijdrage van de gemeente Velsen aan de begroting van het CNB bedraagt € 0.

Uitvoering van besluit

Het CNB wordt in kennis gesteld van dit besluit

Bijlagen - onderdeel uitmakend van het besluit

- Aanbiedingsbrief CNB
- Voorlopige jaarrekening 2022
- Ontwerpbegroting 2024
- Antwoordbrief CNB

Bijlagen - bijgevoegd als achtergrondinformatie

Burgemeester en wethouders van Velsen,

De secretaris,

De burgemeester,

GEMEENTE VELSEN

K.M. Radstake

F.C. Dales

